

arielærerembedernes Besættelse. Hans Indvending mod, hvad der er sket, var rent taktisk motiveret under Hensyn til den øjeblikkelige Situation. Jeg har søgt at vise, at den ikke holdt Stik. Jeg vil gerne have at vide — før anerkender jeg ikke det ærede Medlem som Grundtvigianer —, hvorledes han staar overfor Spørgsmaalet om, hvorvidt en Regering ved Besættelse af Seminarielærerembeder skal tage religiøse Hensyn eller kun bør tage Hensyn til de almindelige pædagogiske Kvalifikationer. Jeg har ved Citat af Grundtvig vist, hvad *han* mener om den Ting, og jeg spørger det ærede Medlem, hvorledes han, bortset fra den nuværende Situation, staar til Sagens Realitet. Vil han have, at Seminarielærerembeder kun maa besættes med Folk, der er ortodokse i dogmatisk Henseende?

Jeg vil for øvrigt gøre opmærksom paa, at vi i de sidste Aarhundreder har haft mange Rektorer, der ikke var ortodokse. Vi har i dette Øjeblik en Forstander paa et Forskoleseminarium — ansat af en tidligere Regering —, der ikke er ortodoks, men nærmest Fritænker; det er ikke noget nyt. Men jeg vil altsaa spørge det ærede Medlem fra Nørresundby, hvorledes han staar til denne Sags Realitet (*Marott*: Det agter det ærede Medlem fra Nørresundby ikke at svare paa!). Saa er han ikke Grundtvigianer.

Hauge: Jeg skal først gøre nogle Bemærkninger om et Par lokale Spørgsmaal. Allerede i 1909 blev der af Bornholmere indsendt et Andragende til Ministeren for offentlige Arbejder om Etablering af en Telefonforbindelse mellem København og Bornholm. Forholdet er desværre endnu, som den Gang, det, at Bornholm ikke staar i Telefonforbindelse med den øvrige Del af Danmark. Ærede Medlemmer vil vist finde det noget underligt, at dette er Tilfældet i vor Tid, hvor Kommunikationsmidlerne jo ellers er meget udviklede. Saa meget mærkeligere er det, som Bornholms Befolkning dog udgør $\frac{1}{60}$ af hele Danmarks. Andragendet blev gentaget i 1910, men der blev ikke svaret paa det, og i Rigsdagssamlingen 1913—14 fremdrog Folketingsmanden for Bornholms Amts 2den Valgkreds (Koføed) her i Salen atter Kravet, men endnu er der ikke gjort noget for at faa oprettet en Telefonforbindelse mellem Bornholm og København. Omkostningerne blev i sin Tid anslaaet til 360,000 Kr. For dette Beløb kunde man lægge en Kabelledning fra København til Malmø og derfra gennem Sverige over til Bornholm.

Gennem dette Kabel kunde man baade telefonere og telegrafere, og Staten kunde saa blive fri for at svare Afgift til Store Nordiske Telegrafelskab, som ejer den Kabelledning, hvorigennem der telegraferes til Bornholm. Jeg tillader mig at henstille til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, at der snarest muligt etableres Telefonforbindelse mellem København og Bornholm. Der er saa meget mere Grund til at fremkomme med denne Henstilling, som det nu er vanskeligt for os Bornholmere at komme i Forbindelse med København paa anden Maade.

Jeg skal dernæst sige et Par Ord om Forholdene i Allinge-Sandvig Kommune. Ærede Medlemmer vil erindre, at der paa sidste Finanslov blev opført en Bevilling paa 20,000 Kr. til Allinge-Sandvig Kommune som ekstraordinært Tilskud i Anledning af Krigens Virkninger overfor denne Kommune. De 20,000 Kr. blev givet, fordi Kommunens Tilstand var vanskelig, men var Forholdene i Allinge-Sandvig Kommune vanskelige i Fjor, er de næsten haabløse i Aar. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, men blot henstille til den højtærede Indenrigsminister, at der administrativt nedsættes et Udvalg til at undersøge hele Kommunens Forhold, saaledes at man i Administrationen bliver i Stand til at danne sig en selvstændig Mening om, hvordan Kommunen i det hele er stillet. Jeg tror, det er nødvendigt, at et saadant Udvalg bliver nedsat, idet jeg skønner, at det vil være umuligt for Kommunen at klare Vanskelighederne uden Hjælp, hvis Forholdene vedbliver at være, som de er. Jeg tror ikke, det vil være muligt ved almindelig Skatteudskrivning at holde Skolevæsenet og Fattigforsørgelsen i Gang, saaledes som disse Institutioner bør holdes i Gang. Jeg retter derfor den Henstilling til Indenrigsministeren at nedsætte et saadant Udvalg. Der findes jo i Indenrigsministeriet kommunalkyndige Embedsmænd, som vil være i Stand til at danne sig en virkelig selvstændig Mening om Forholdenes Karakter.

Allinge-Sandvig Kommune er for øvrigt ikke ene om at lide under Krigen, ogsaa den øvrige Del af Bornholm, tror jeg, jeg tør sige, føler Krigen mere end andre Dele af Danmark. Forholdene har efterhaanden udviklet sig saaledes, at det er overordentlig vanskeligt at holde Forbindelsen mellem København og Bornholm vedlige. I mange Maaneder har det været vanskeligt at fragte Skibe til Østersøen, og der har været Tider, hvor Rederierne